

MEDEDELINGEN VAN HET COLLEGE

ONDERWERP

Kostenstijgingen
slibeindverwerking

Hogere kosten voor slibeindverwerking in 2026

Bij het zuiveren van afvalwater ontstaat zuiveringsslib. Dit restproduct moet worden verwerkt. Voor deze eindverwerking is Waterschap Zuiderzeeland aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009. Via deze regeling is het waterschap indirect aandeelhouder B van HVC, de partij die het zuiveringsslib verwerkt.

Alle deelnemende waterschappen betalen hetzelfde tarief

HVC factureert de kosten voor de slibeindverwerking rechtstreeks aan de acht deelnemende waterschappen. Alle deelnemers betalen hiervoor hetzelfde tarief. De ontwikkeling van dit tarief heeft een grote invloed op de begroting van het waterschap.

Het basistarief wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de consumentenprijsindex (CPI). Incidentele meerkosten en kosten die niet onder de CPI vallen, worden in het betreffende jaar doorbelast aan deelnemende partijen. Tot en met 2023 is het reguliere tarief conform de afspraken geïndexeerd op basis van de CPI-ontwikkeling. Daarna is jaarlijks het regulier tarief eveneens met CPI-ontwikkeling geïndexeerd, maar zijn vereveningsbijdragen ingevoerd als gevolg van de uitloop van de realisatie van de slibdrooginstallatie Alkmaar en een vereveningsbijdrage voor energielasten.

Momenteel spelen verschillende ontwikkelingen die leiden tot extra kosten bovenop het basistarief. Op basis van het gelijkheidsprincipe worden deze kosten verdeeld over alle deelnemende waterschappen.

Naar verwachting een tekort van € 912.000

Bij de eerste bestuurlijke prognose bent u reeds op de hoogte gesteld van de naar verwachting hoger uitvallende kosten, maar dat u nog zou worden geïnformeerd over het verwachte effect.

Voor Waterschap Zuiderzeeland wordt op dit moment een tekort van circa 912.000 euro verwacht op het budget voor slibeindverwerking.

Voorafgaand aan de tweede bestuurlijke prognose zal worden onderzocht in hoeverre het mogelijk is om het tekort binnen de bestaande begroting op te vangen. Indien dat leidt tot verschuivingen binnen programma's, ontvangt u als bestuur daarvoor een voorstel tot een begrotingswijziging in het kader van rechtmatigheid. Als het opvangen binnen de bestaande begroting niet volledig mogelijk blijkt, ontvangt u als bestuur zo spoedig mogelijk een voorstel voor een begrotingswijziging van 2026.

Verschillende ontwikkelingen zorgen voor extra kosten

De belangrijkste oorzaken van de hoger uitvallende kosten voor verwerking van zuiveringsslib in 2026 zijn:

- De slibdrooginstallatie Alkmaar is later dan verwacht volledig operationeel geworden. Toen het slibtarief voor 2026 werd vastgesteld, was dit nog niet bekend. Van de verdere uitloop in 2026 bent u wel reeds met een schriftelijke mededeling in februari 2026 op de hoogte gesteld.
- Door een tekort aan verwerkingscapaciteit in Nederland blijft de landelijke opslag van zuiveringsslib groot. De voorraad groeit tijdelijk nog verder tot ongeveer 50.000 ton. Een deel van dit slib moet daarom elders worden verwerkt tegen hogere kosten.
- Een relatief klein deel van het door HVC verwerkte zuiveringsslib voldoet niet aan de acceptatie-eisen van HVC. Dit komt door verontreiniging met zware metalen. Dit slib, inclusief een deel van het slib van waterschap Zuiderzeeland, moet op andere locaties worden verwerkt, vaak in het buitenland en tegen een hoger tarief.
- Sinds 1 juli 2026 moet HVC een verplichte vrachtwagenheffing doorberekenen. Deze belasting bedraagt circa € 1,15 per ton.
- De gevorderde leeftijd van de slibverbrandingsinstallatie in Dordrecht, die sinds 1993 in gebruik is. De installatie vraagt meer onderhoud en verbruikt meer energie. Door de langere duur en grotere omvang van onderhoudswerkzaamheden kan bovendien niet altijd de volledige verwerkingscapaciteit worden benut.
- Voor 2026 wordt verwacht dat Waterschap Zuiderzeeland meer zuiveringsslib produceert dan begroot als gevolg van een verhoogde aanvoerbelasting op de zuiveringen Lelystad en Tollebeek, en door lagere slibontwateringsresultaten op zuivering Lelystad.

Ontwikkelingen voor 2027 en verder blijven onzeker

Een aantal van de oorzaken zijn incidenteel en hebben alleen effect in 2026. Voor de kostenontwikkeling vanaf 2027 zijn vooral twee factoren van belang: het tempo waarin het opgeslagen zuiveringsslib wordt verwerkt en de duur van de opslag. Beide factoren hebben invloed op de hoogte van de tarieven.

Bij het opstellen van de technische notitie voor de Begroting 2027 en de Meerjarenraming 2028-2031 wordt dit effect, op basis van de dan beschikbare informatie, zo goed mogelijk in beeld gebracht.